

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!

The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), SEPTEMBER 29, 1943

STEVILKA (NUMBER) 227

RUSI 'MEHČAJO' NAČIJSKE TOČKE OB DNJEPRU

Rdeča vojska je samo še 11 milj od Gomela v Beli Rusiji. Silne nemške izgube pri Dnepropetrovsku.

Sovjetski topovi so včeraj "meščali" tri nemške postojanke ob Dnjepru, v predpripravi na nadaljevanje ofenzive, kateri je poditi nacije naprej po poljski meji. Operacije za izgon Nemcev so v teku pri Dnepropetrovsku in na jugu.

Na severnem sektorju fronta so Rusi nadaljevali s prodorom in se nahajajo samo še 11 milj od Gomela v Beli Rusiji, obenem pa so udarili z raketo brzo skozi "vrata" na Dnepropetrovsku ter prišli do točke, ki je samo 26 milj od važnega komunikacijskega centra na Orlu.

Na tisoče nacijskih padlo pri Dnepropetrovsku. Za so se včeraj naciji umikale po Dnjepru, so se nahajali pod nemškim ognjem iz ruskih letal. Nemci so pri tem izgubili na tisoče mož.

Poročilo iz Moskve pravi, da Dnepropetrovsk bil včeraj "natrpan" s sovražniki. 1.500 krajev osvobojenih. Rusi so včeraj na svojem ozemlju prodorili očiščili več kot nadaljnjih 1.500 krajev, večji del v Rusiji, kjer je tempo napredovanja najhitrejši.

Rdeča armada pod poveljem gen. Vasilija Sokolovskega, ki je Nemce vrgla iz Dnepropetrovsk, je hitro naredila iz svoje zmage ter je poročila, da so Rusi zasedli Dnepropetrovsk na zapadnem bregu Dnepra, uradno še niso potrjevali poročila iz Berlina, da so včeraj sovjetske vojske zasedle šest velikih otokov v strugi Dnepra pri Dnepropetrovskom in Nižnjem Dnepropetrovskom, ki je včeraj bil v ruske roke.

Japan za "republikance". Zupan Frank J. Lausche je dobil dober demokrat, navzlic temu pa je naznanil, da bo stoglasno, kar je v njegovi moči, odobraval prihodnje legero republikance prihodnje leto v Clevelandu. Zvezni sekretar za vojsko, ki je prišel na dan s priporočili, da bi letos obe stranki, republikanci in republikanska stranka v Chicagu, češ, da bi se prihranilo na rabi vojske, je Lausche izjavil, da je prihranjen kot Chicago.

IZ BOLNIŠNICE. Louis Somrak, stanujoč na 1201 Tracy Ave., se je vrnil iz bolnišnice na svoj dom, kjer se nahaja pod zdravniško oskrbo. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo.

Stalin apelira za nakup vojnih bondov

Sovjetski premijer Josip Stalin se je odzval vabilu ameriškega zakladniškega departmanta ter je poslal posebno poslanico na ameriško ljudstvo v kateri pozivlja k nakupovanju vojnih bondov.

Stalinova poslanica se delno glasi:

"Naši ameriški prijatelji, ki pomagajo pri izdelovanju vojnih potrebščin, s tem dajejo veliko podporo borbi proti našemu skupnemu sovražniku. Sleherni sovjetski državljani ne pomaga le svoji armadi in vladi za poraz sovražnika, temveč daje sovjetski vladi tudi veliko finančno pomoč z nakupovanjem vojnih bondov.

"Zaželjivo je, da ameriško ljudstvo z uspešnim nakupovanjem vojnih bondov v Zed. državah pospeši skupni napor za zveznih sil za zmago nad sovražnikom v čim krajšem času."

Sijajen odziv Clevelanda

Kvota za Cleveland in okolico je bila določena na 233 milijonov dolarjev, kar je bilo doseženo že prošli teden. Ampak z ozirom na dejstvo, da ogromna večina posameznikov v tej kampanji še ni kupila "ekstra" bonde, si je Cleveland sam nadel nalogo, da do jutri, ko se kampanja zaključuje, spravi v promet za 300 milijonov dolarjev vojnih bondov.

Kakor kažejo vsa znamenja, bo cilj tudi dosežen, kajti do včeraj je skupna vsota znašala že nad 287 milijonov dolarjev in pol. Zadnje dni se je v mestu prodalo za okoli 10 milijonov dolarjev bondov na dan. Cleveland je v tej kampanji doletela čast, da je bil prvi med velikimi mesti v državi, ki je izpolnil predpisano mu kvoto.

Ako še niste kupili "ekstra" bonde, tedaj to storite takoj! To ni le vaša dolžnost, temveč najboljše investicije in prihranek za deževne dni.

3. kampanja za vojno posojilo se bliža koncu

Samo še danes in jutri imate priliko, da prispevate svoj delež v tretji kampanji za vojno posojilo. Ako si v tej dobi še niste nabavili dodatnega vojnega bonde, storite to prav gotovo danes ali jutri. Z vsakim dolarjem, ki ga boste investirali v vojne bonde, boste pomagali k čimprejšnji zmagi zaveznikov.

Z vsakim dolarjem boste pomagali, da bodo vaši sinovi in bratje preje prišli v vaš družinski krog. Važno je, da se sleherni posameznik odzove v tej kampanji. Da bodo Slovenci kot narod imeli priznanje za svoje nakupe v tej kampanji, se priporoča, da bi vsak sporočil vsoto nakupa pri lokalni podružnici SANSa. Mr. John Sušnik, tajnik podružnice št. 39 SANS, nam poroča, da mu je bilo sporočeno po posameznih rojakih za \$22,125 bondov. Gotovo je še veliko rojakov in rojakinj, ki niso sporočili svojih vsot, in na te se apelira, da se prigrasijo. Imena se ne bo dajalo nikamor v javnost, torej je vsak lahko brez skrbi. Pri tem le pride v poštev skupna vsota, katera naj bi bila šteta v kredit naroda.

ANGLEŽI ZASEDLI MESTO FOGGIA

V zaveznih rokah je letalska baza, s katere so dobili kontrolo nad vsem Balkanom.

Angleška osma armada je včeraj zasedla mesto Foggia na vzhadni italijanski obali in prišla v posest velikega zrakoplovskega polja, s katerega bodo zavezniki bombniki lahko bombardirali nacijske postojanke širom Balkana.

Mesto v razvalinah

Angleži so našli mesto skoro popolnoma v razvalinah in iz njega so zbežali skoro vsi prebivalci. Odkrili so, da so naciji že prejšnji večer zapustili mesto, potem ko so spoznali, da se mesta ne da več braniti.

Mesto samo je prišlo v angleške roke, ne da bi padel en sam strel.

Amerikanci ogrožajo Nemce na krilo

Ameriške čete so se priborile do točke, ki je samo 10 milj od važnega cestnega križišča v Avellinu, odkoder vodi pot od vzhoda v Neapelj. Kadar pridejo v posest tega križišča, bo ogroženo celo vzhodno krilo nemške armade, ki brani Neapelj.

Nemške čete v važnem gorskem sektorju severovzhodno od Salerno so se umaknile 10 milj, nakar so Amerikanci okupirali kraj Cassano, ki leži 50 milj vzhodno od Neaplja.

SVARI, DA JE NEMCIJA ŠE VEDNO MOČNA

Gen. George V. Strong, načelnik ameriške vojaške tajne službe, je včeraj izjavil, da medtem, ko nemška komanda več ne upa na zmago, pa poseda Nemčija še veliko vojaško moč, in da bo treba še krvavih bojev, predno bodo naciji zlomljeni.

Dejansko imajo Nemci danes v akciji več mož kot pa so jih imeli ob času invazije Poljske, je rekel Strong. Naša poglobljena prednost obstoji v naši produkciji orožja.

ALI BO POMANJKANJE RAJONA IN BOMBAŽA?

WASHINGTON. — Produkcijski šef Donald Nelson je te dni izjavil, da utegne biti proizvodnja umetnega kavčuka prihodnje leto resno ovirana, ker grozi pomanjkanje rajona in bombaža. Treba bo torej napeti vse sile za zvišanje produkcije. Računa se, da se bo prihodnje leto potrebovalo 30 milijonov koles za osebne avtomobile, ako se bo hotelo zadostiti najnujnim civilnim potrebam.

VLADA SKRBI ZA RAZVEDRILLO V ARMADI

WASHINGTON. — Vojni departament naznanja, da se je do sedaj potrošilo 13 milijonov dolarjev za nabavo raznih naprav za šport in razvedrilo v armadi. Mesečno se v ta namen potroši nad milijon dolarjev.

Liberty Parnik "Nikola Tesla" splovljen

Preteklo soboto, 25. septembra je bil v Baltimore spušen v morje tovorni Liberty parnik, ki nosi ime "Nikola Tesla", po svetovno slavnem električnem geniju jugoslovanskega porekla.

Admiral Land je kot poveljnik vladne ladedelnice v Baltimore povabil na slavnost hrvatskega bana dr. Ivana Šubašića, Savo Kosanovića, bivšega jugoslovanskega ministra in nečaka pokojnega Tesle, Louisa Adamića, pisatelja in predsednika Združenega odbora južno-slovenskih Amerikancev, ter Zlatka Balokovića, violinskega tmetnika in predsednika Hrvatskega narodnega kongresa.

Po slavnosti splovlitvi novega parnika se je vršila zakuska, na kateri so bili omenjeni gostje admiral Land.

Konferenca bratskega kongresa

Včeraj se je v hotelu Cleveland otvorila konferenca National Fraternal Congress, na kateri je zastopstvo bratskih organizacij širom dežele. Na tej konferenci so zastopane tudi naše slovenske organizacije in sicer A B Z zastopa glavni tajnik Anton Zbašnik; S. N. P. J. zastopata glavni predsednik Vincent Cankar in predsednik gospodarskega odbora, Matt Petrovich; KSKJ zastopa glavni tajnik Joseph Zalar; S. D. Z. zastopa predsednik nadzornega odbora John Sušnik in seji prisostvujejo tudi John Gornik, dr. F. J. Kern in Frank Surtz; HBZ zastopa glavni predsednik John D. Butkovič. Konferenca se bo zaključila v četrtek.

POZDRAVI IZ NEW YORKA

Iz New Yorka pozdravljata vse prijatelje in znance Ana Erbežnik in Frances Shenk, ki ste se udeležile graduacije njih hčerk.

SEJA ČITALNICE

Seja čitalnice Slovenskega delavskega doma se vrši nocoj ob 8. uri. Vsi čitalničarji in odbor-niki so vabljeni, da sejo v polnem številu posetijo.

VAŠ DENAR ALI NJEGOVO ŽIVLJENJE!

Vaši bondi bodo oteli življenje marsikaterega vojaka. Tretja kampanja za vojno posojilo je sedaj v teku.

Nacijska trditev o izgubi Splita zanikana

Jugoslovanska osvobodilna armada priznava težke boje severno od mesta. Borba za Sušak se nadaljuje.

Zadnje vesti iz Londona javljajo, da komuniste Jugoslovanske osvobodilne armade, kateri poveljuje gen. Tito, pravi, da se mesto Split še vedno nahaja v jugoslovanskih rokah, dasi-ravno se priznava, da so v teku ostri boji v gorah 15 milj severno od mesta in da se je nemški pritisk v zadnjih 48 urah povečal.

Naciji zasedli Krf

Berlin tudi naznanja, da so Nemci včeraj v očigled preteče zaveznike invazije Balkana zasedli otok Krf, ki leži nasproti "pete" italijanskega "škornja".

Poročilo z glavnega stana jugoslovanske osvobodilne armade poroča tudi o ostrih bojih na Reki, kjer pravi, da so še vedno v teku ulični boji.

Glede položaja na drugih frontah v Jugoslaviji ni bilo včeraj nič novega poročanega.

Japonci so na Novi Gvineji doživeli nov pekoč poraz

Zavezniki so sprejeli nov konvoj z bombami; zdrobili so 60 letal in potopili seden ladji.

Z zaveznikovega glavnega stana v jugozapadnem Pacifiku se javlja danes velika zaveznikova zmaga nad Japonci.

Zaveznikova sila je v ponedeljek, presenetila japonski konvoj, ki je baš prinesel pomoč za posadko v Wewaku na Novi Gvineji ter pri tem uničili 60 japonskih letal in potopili sedem ladij.

Sovražna letala presenečena na zemlji

Bitka je trajala eno uro. Več-

ji del japonske zračne sile je bil presenečen na zemlji in letala so bila zdrobljena, predno so se mogla dvigniti v zrak.

Med potopljenimi parniki so bile tri ladje, ki so bile otovorjene z oljem in štirje transporti za trgovski tovar. Napad je bil vprizorjen z jamborske višine in ko je bil končan, so bile vse japonske ladje v plamenih.

Napadalna sila je izgubila samo tri letala.

Prince ostro porazil Vehovec v 32. vardi; v 23. vardi sta nominirana Kovačič in Novak

Pri včerajšnjih primarnih volitvah v Clevelandu je bil glavna žrtev councilman Anton Vehovec v 32. vardi, ki je po osmih letih v mestni zbornici doživel pekoč poraz, ki pomeni, da je njegova politična zvezda za vselej zatonila.

Poleg tega je bil v celem mestu poražen samo še en nadaljni član sedanje mestne zbornice, Charles J. McCune, republikanec v 31. vardi. Vsi drugi councilmani, ki so imeli opozicijo, so bili nominirani bodisi na prvo ali drugo mesto.

John Prince je zmagoval

Vehovec, ki je bil zlasti zadnja leta predmet splošnega zasmeha v mestni zbornici, je temeljito porazil pomožni okrajni prosekutor John J. Prince, ki je to pot prvič kandidiral za javni urad.

Na podlagi neuradnih, toda popolnih števil, je bilo za Prince oddanih 2,077 glasov, dočim je dobil Vehovec samo 661 glasov, in je bil na tretjem mestu, ko so bili glasovi preštet.

Drugo mesto je dobil Harry T. Lathy, republikanski vardni vodja, ki je že ponovno kandidiral za councilmanski urad, ampak zmerom brez uspeha. Za njega je glasovalo 848 volilcev. Volilna bitka v novembu se bo torej vršila med Princem in Lathyjem, kajti Vehovec je eliminiran.

Ostala dva kandidata v 32. vardi sta bila Supanick, ki je dobil 464 glasov, in pa Hein, ki je dobil 413 glasov.

Kovačič je z lahkoto prodrl

Sedanji councilman v 23. vardi, Edward J. Kovačič, si je z lahkoto priboril prvo mesto v tekmi za prostor na glasovnici pri novembarskih volitvah. Na podlagi popolnih, toda neuradnih poročil, je dobil Kovačič 1,322 glasov, bivši councilman John M. Novak pa je dobil 584 glasov.

V novembru si bosta torej stala nasproti Kovačič in Novak, oba slovenska demokrata, pa ni nič novega v tej vardi, ki se že dolgo let nahaja v

trdni kontroli slovenskih demokratov.

"Večni kandidat" in bivši councilman William J. Kennick je včeraj bolj žalostno pogorel kot kdaj prej — zanj je glasovalo samo 263 volilcev, dočim je četrti kandidat, bivši deputy šef Anthony Kosan, ki je to pot prvič kandidiral, dobil 31 glasov.

Kovačič in Prince, ki sta iz primarnih volitev izšla kot najmočnejša kandidata, sta bila oba odobrena od "Enakopravnosti", dočim je bila "Ameriška Domovina" v primarni kampanji "nevtralna".

Nov grob

Po dolgi in mučni bolezni je preminil na svojem domu Frank Jerele, star 59 let, stanujoč na 19401 Mohican Ave. Doma je bil iz Karelčeve vasi št. 2, pri Kostanjevici, kjer zapušača več bratov in sestra ter sorodnikov. V Ameriki se je nahajal 30 let. Tukaj zapušača žalujočo soprogo Rose, rojeno Turk, in bratranca Josepha Pinčulića, v Mentor, O. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, na 458 E. 152 St. Bodi mu ohranjen blag spomin, preostalih pa izrekamo naše sožalje!

DVOJE ZAROK V DRUZINI

Mr. in Mrs. Louis Kožel, 15219 Holmes Ave., naznanjata, da sta se zadnji teden zaročili njih dvoje hčerk. Ann Marie se je zaročila z Mr. Vincent Champa, sinom Mr. in Mrs. J. Champa, 447 E. 156 St. Helen se je pa zaročila z korporalom Louis W. Somrak, sinom Mr. in Mrs. Louis Somrak, 1201 East 167 St.

Cpl. Somrak je odšel po enotedenskem dopustu zopet nazaj v taborišče Fort Leonard Wood, Missouri. — Čestitamo!

DODATEK

V zahvali za pokojnim Joseph Dolenc se je pomotoma izpustilo, da pokojni zapušača zeta Rudolpha Možeka in vnuki-di, ki se že dolgo let nahaja v njo Gerry Možek.

Vojni bondi so batine za barbarskega sovražnika!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST" Primorsko vprašanje in SANS

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
For One Year - (Za celo leto) \$6.50
For Half Year - (Za pol leta) 3.50
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year - (Za celo leto) \$7.50
For Half Year - (Za pol leta) 4.00
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year - (Za celo leto) \$8.00
For Half Year - (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Amerika ima največjo mornarico, ki jo je kdaj posedal kak narod v zgodovini sveta

Ta teden je mornarica ponosno oznanila, da imajo Zedinjene države zdaj vojno brodovje, ki je v vsej svetovni zgodovini najbolj mogočno — 14,072 ladij — in "najsilnejšo mornariško zračno silo na svetu" — preko 18,000 mornariških letal.

To poročilo je z velikim povdankom potrdil admiral Nimitz v Pearl Harborju, ko je naznanil, da so močne ameriške mornariške sile udarile na dvojico utrjenih otokov, ležečih na obrambnem pasu Japoncev na Tihem oceanu, in sicer japonsko zračno bazo na otoku Tarawa v severnem delu otočja Gilbert in otok Nauru, ki leži zahodno od otočja Gilbert. Ministrstvo mornarice pa je objavilo neverjetno naraščanje mornarice Zedinjenih držav v poročilu glede produkcije v skladu s programom zidanja, raztezajočim se na zadnja tri leta.

"Prav v sredi vojne," pravi to poročilo, "so Zedinjene države izgradile svojo mornarico v največjo pomorsko in zračno silo na svetu," ter dodaja:

"Njen obseg je videti manjši le ako ga primerjamo z nalogami, katere ima pred seboj." Na morju, pravi ministrstvo mornarice, se nahaja brodovje od 14,072 ladij, med njimi 613 vojnih ladij. Pred tremi leti smo imeli komaj 1,076 ladij, med katerimi je bilo le 383 vojnih ladij.

Zračna sila mornarice ima danes 18,000 letal — strojeglavec letal torpedovk, lovcev, stražarjev in letal najrazličnejših vrst. Pred tremi leti smo imeli komaj 1,744 mornariških letal vseh vrst.

Ministrstvo mornarice izjavlja, da je sposobnost Amerike, da sezida to ogromno mornariško silo, "in da tudi nadaljuje to zidanje s sedanjim zamahom," eden od "temeljnih kamnov" naše vojaške strategije.

"Na tem temelje naši amfibični napadi v Pacifiku, na Atlantskem oceanu in v Sredozemlju. Tako tudi štimo svoje dolge zunanje dovozne zveze, ki se pletejo preko tisočev milj oceana.

"Kar pa je najbolj važno, je to, da moremo posvetiti te sile strategiji napadanja kljub vsem nevarnostim, ki so z njo zvezane. Naša sposobnost, da zidamo — oziroma, ako potrebno, da nanovo sezidamo — v takem obsegu je ena od osnovnih prednosti, katere ima ameriška mornarica nad vojnimi brodovji vseh ostalih narodov," zatrjuje poročilo.

V teh treh letih "fenomenalnega" naraščanja, je naše vojno brodovje glasom poročila mornariškega ministrstva doživelo tudi precej resnih izgub. Iz tega poročila sledi, da so znašale naše izgube na morju 58 vojnih ladij — eno oklopno ladjo, štiri matice za letala, 9 križark, 32 rušilcev in 12 podmornic.

Mornarica naglašja, da je najbolj pazila na to, da si čim hitreje zgradi največjo mornarico na svetu, obenem pa, da bo čim več teh bojnih brodov posedalo veliko udarno silo, torej ladij za boj, ki bodo mogle udariti na sovražna brodovja. Tonaža bojnih ladij, zgrajenih v prvih šestih mesecih leta 1943 prekaša 20-krat tonažo zgrajeno v teku prvih šestih mesecev velikega obrambnega programa.

Glasom poročila mornarice, je bila ista skrb posvečena tudi gradbi letal. "Produkcija mornariških letal je oni del našega programa za gradnjo zračnih sil, ki napreduje v najhitrejšem ritmu," pravi poročilo. "Nobena druga panoga našega programa za letalstvo ni šla naprej s toliko brzino."

Najdejo se rojaki, katerim se primorsko vprašanje ne zdi tako važno, da bi se zanje vložili trud, ki mu ga posveča SANS. Včasih se slišijo čudne govornice, n. pr. da se Primorci samim nič ne mudi v Jugoslavijo, ampak da bi najrajši ostali tam, kjer so, to se pravi, pod Italijo.

Menda je malo takih čudakov, toda tudi če sta le dva, sta preveč in treba ju je prepričati, da sta na zelo napačni poti.

Pisec je v stari domovini imel priliko, govoriti z mnogimi Primorci, največ z delavci, kamnoseki, železničarji, predilničarji, kmeti, takozvanimi inteligenti, našel pa ni ne enega, ki ne bi bil z vsem srcem želel v skupen dom z ostalimi Slovenci.

V Zedinjenih državah je dr. Cok kot zastopnik organizacije Jugoslovancev v Italiji, a poslali so ga sem za osvoboditev izpod Italije. Pa vprašajte tukajšnje Primorce in verjetno ni, da bi se našli le enega, ki bi se ogreval za Italijo.

Temu pa se ni prav nič čuditi po vseh izkušnjah, ki so jih Slovenci imeli ne le pod italijanskim fašizmom, ampak še prej pod takozvano liberalno vlado. Teh izkušenj ni treba tukaj ponavljati, ker so predobro znane.

Najbrže bodo sedanjí gospodarji Italije skušali prepričati zaveznike, da bo nova Italija bolj pravično ravnala s Slovenci.

Toda takim obljubam noben Slovenec na Krasu, noben Hrvat v Istri več ne more zaupati, kajti enakih obljub so imeli v preteklosti več kot dovolj, ostalo pa ni od njih nič drugega kot žalosten spomin. In grof Sforza, ki skuša sedaj glumiti demokrata, je pri gaženju teh obljub zelo prizadel.

Toda tudi za ves slovenski narod je primorski problem nadvse važen. Edino vprašanje demokracije je enako važno.

V povojnem svetu bo narodnost pomenila kulturno življenje. Kdor koli bi jo skušal zlorabiti za šovinistične namene, bo naletel na odpor vseh demokratičnih elementov. Za kulturno produkcijo in uživanje pa mora vsak narod imeti dovolj moči in Slovenci so tako maloštevilni, da se morejo na kulturnem polju uveljaviti le tedaj, če so zedinjeni. Še tedaj bodo morali doprinesati večje žrtve kot veliki narodi, toda njih kulturni napredek v teku zadnjih dvajsetih let priča, da lahko dosežejo resnične uspehe, če bodo rešeni dosedanjih ovir. Samo naciji morejo blebetati o nemški superiornosti in označevati druge narode za nizke in kulturno nesposobne.

Kar so Slovenci v najtežavnejših razmerah ustvarili na kulturnem polju, postavljajo vse take trditve na laž in mnogi naši kulturni delavci bi uživali veliko slavo, če bi svet poznal njihova dela.

Ta trditve ne izvirajo iz nobene narodne prevzetosti. Zaveden Slovenec se ne bo nikdar bahal, da je njegov narod boljši od drugih, ne trpi pa, da bi se ponižaval. Saj se dogajajo pred našimi očmi reči, ki dokazujejo piskavost bahaškega nacionalizma.

Crnci v Zedinjenih državah so dali tej deželi velike znanstvenike in umetnike. V Aziji je nekoliko republik, kjer pred pet in dvajsetimi leti skoraj nihče ni znal čitati in pisati, a tisti "divjaki" imajo sedaj svoje visoke šole in razvijajo svojo literaturo in umetnost.

Ampak Slovenci so se tisoč let morali boriti za goli obstanek in sedaj hočejo, da se zavaruje njihovo življenje, kar je mogoče edino v zedinjeni Sloveniji. Pri tem pa se dobro zavemo, da ne bodo mogli postati nikakršni izolacionisti. Kultura obsega en del človeškega življenja, ob katerem pa se ne sme pozabiti na gospodarstvo. To pa sledi drugačnim zakonom, med katerimi postaja sodelovanje čim dalje bolj važno. Kultura se razvija v narodnih mejah, gospodarstvo pa zahteva čim dalje širše podlage. Kakor je veleindustrija izpodrinila malo rokodelstvo, kakor so mali trgovci postali le agentje velikih trgovskih družb, kakor so začele ogromne industrializirane farme tekmovali z malimi kmeti in jih izpodrivati, tako je vsako gospodarstvo v tesnih mejah obsojeno na žalostno vegetiranje in na bankrot. Na tem polju bo torej vsaka izolacija nemogoča in tudi Slovenci morajo biti pripravljeni za najobsežnejšo kooperacijo.

Pri tem pa vendar hočejo — kakor vsi drugi narodi — ohraniti svoj poseben značaj, svoj jezik, svoje šege, svoje pesmi, svoj način izražanja itd. In da morejo doseči to, potrebujejo vse dele svojega naroda, med katerimi so Primorci najvažnejši.

Toda kdo more biti tako ultra optimističen, da bi pričakoval izpolnitev slovenskih opravičenih zahtev brez dela in boja?

Dokler je vladal v Evropi mir, niso imeli Slovenci skoraj nobenega upanja. Edina možnost, da bi dosegli, kar jim gre, bi bila v mirnem, toda temeljitem preobratu, ki bi preuredil svet in ga postavil na podlago pravičnosti in neskaljene demokracije. Toda tako upanje je bilo v preteklosti iluzorno, kar pričajo dogodki, ki so dovedli do sedanje vojne. V tej svetovni krizi iščejo drugi svoje pravice in to je tudi naloga Slovencev.

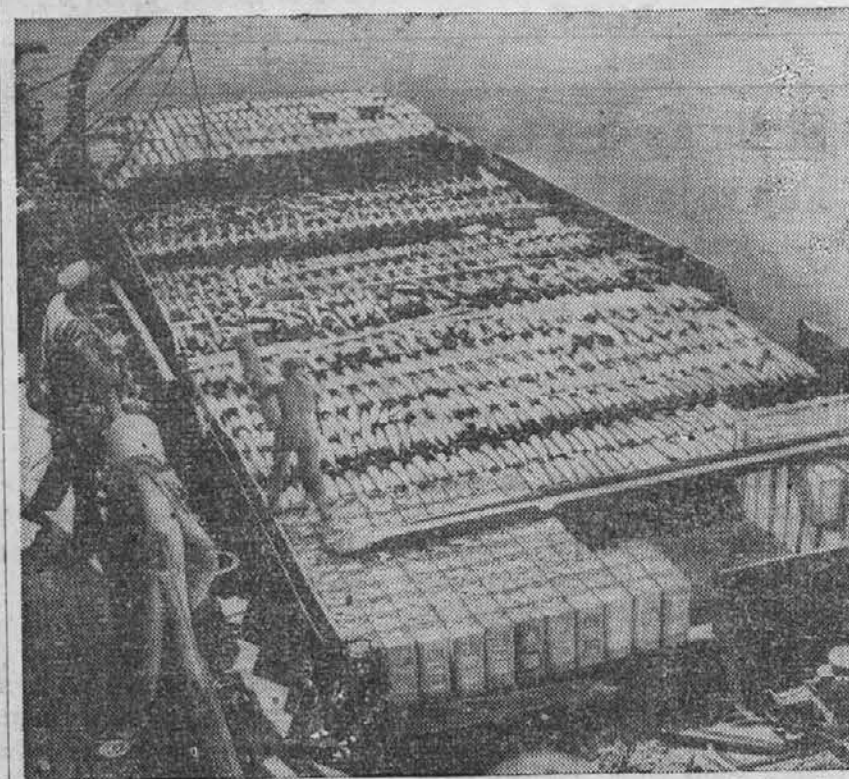
O bodočem svetu ne bo nihče sam odločal, ne kak posameznik, ne kakšna posamezna vlada ali država. To si je treba enkrat za vselej vteptati v glavo. Vse v vojno zapletene države, ki stoje proti očišču, so se zedinile kot Združeni narodi in to dejstvo se za nobeno ceno ne sme pustiti izpred oči. Tudi Slovenci morajo računati s tem. Enako greši proti našim življenjskim interesom tisti, ki trobi, da ne vidi v Rusiji nič drugega kot komunizem, kakor tisti, ki ponavlja staro frazo o "kramarški" Angliji.

Vsaka država je živ organizem in zakoni razvoja veljajo zanje kakor za posameznika, kakor za živalska plemena, kakor za rastlinske skupine. Današnji človek ni več brlogar; sedanja Rusija ne živi več v letu 1919 in sedanja Anglija ni več Chamberlainova.

Ameriški Slovenci se morajo v prvi vrsti, kar se tiče slovenskih opravičenih zahtev truditi, da prepričajo Ameriko o tej opravičenosti. Tudi če ne najdejo takoj popolnega razumevanja, ne smejo izgubiti zaupanja in morajo nadaljevati svoje delo z namenom, da se vodilni krogi v novi domovini uverijo o pravičnosti in o važnosti slovenskih aspiracij. Ker pa je Amerika članica Združenih narodov, je treba iskati dostopa do vseh, da bodo vsi vedeli, za kaj doprinosajo Slovenci v stari domovini, skoraj nadčloveške žrtve in podpirajo vojna prizadevanja Združenih narodov v taktiki meri, da je Nemčija podzvela proti njim pet ofenziv, pa ne le, da jih ni strla, temveč je njihova bojevitost še narasla.

Narodno je, da morajo ameriški Slovenci nadaljevati vse

Municija proti Japoncem

Ameriški delavci nakladajo na čolne municijo, katero bodo zavezniški vojaki sestrelili v japonske parnike. Zaboji vsebujejo municijo za puške za proti-zračne napade. Vedno večji pritisk od strani zaveznikov poriva Japonce proti njih deželi.

načine podpiranja ameriških vojnih naporov. Doslej so to storili v polni meri in nobenega dvoma ni, da ne bodo prenehali. To bi storili tudi, če ne bi bilo nobenega slovenskega vprašanja. Ampak videči, kako umirajo bratje v stari domovini za svobodo in za skupni cilj vseh protifašističnih sil, si ne bi mogli odpustiti, če ne bi storili, kar moremo, da jim pomagamo do pravice.

Amerika je lojalna zaveznica svojih zaveznic in misli za zeleno mizo, kadar pride čas, sodelovati, ne pa ukazovati. In zato je treba tudi te sedanje in bodoče sodelavce informirati in prositi za njihovo podporo. Vse brez izjeme, ker so in bodo vsi enakopravni in se bodo šteli v glasovi.

Etbin Kristan.

Urednikova pošta

Iz urada Sansove podružnice št. 48

Cleveland, Ohio. — Kot ste že čitali objavilo iz glavnega stana SANSa ter priporočilo za nabavo bondov v tretji kampanji za vojna posojila vladi. O tem je tudi naša seja zadnjice razmotrivala in priporočila, globoko priporočila našim ljudem, da še teh par dni, ko imate čas, da nakupite kolikor pač zmorate teh vojnih posojil.

Dalje priporočamo tudi, da vsi tisti, kateri ste nabavili te bonde v tej kampanji (vemo da vas je veliko število), da sporočite v kakšni vsoti ste jih nakupili. Kot znano združeni odbor za osvoboditev naše domovine je dal razglas, da bomo Jugoslovani nakupili teh bondov za \$25,000,000.

Zato to statistiko zbira za nas, Slovence, naša organizacija SANS. In v vsakem lokalni, kjer je podružnica te organizacije zbira te podatke, in ob koncu kampanje, se bo te številke poslalo na glavni stan SANSa.

Zato ste prošeni, da za okoliš Collinwooda in Euclida, sporočite na to podružnico. Prijavite lahko na tajnico te podružnice, Mrs. Frances Erzen, 835 E. 151 St. Pokličite lahko telefonično ob večerih: Mullberry 3080 ali pa na kor. taj. J. F. Durn, 15605 Waterloo Rd. KEn. 5800.

Torej sporočite in pomnite, da je važno za nas Slovence, da zberemo slično statistiko prodanih bondov med nami, da tako dokažemo, da ameriški Slovenci tudi doprinosamo k naši skupni zmagi v tej vojni. Kot ameriških državljanov je dolž

nost, da pomagamo in kupujemo po svojih močeh te bonde.

Tudi zastopnikom te podružnice priporočamo, da posameznico zbirate okrog svojih prijateljev in sorodnikov, koliko so nakupili teh bondov, in sporočite gori imenovanima.

Za podružnico 48 SANS.

Odbor.

Poljubljanje rok je starodavna navada

Če se vprašamo, kdaj se je začelo poljubljanje rok kot izraz posebnega spoštovanja, moramo poseči daleč nazaj k azijskemu narodu. Svoj izvor ima poljubljanje rok v čisto verskih obredih. Stari Indci so na primer častili vzhod sonca, meseca ali zvezd na ta način, da so pred svojimi hišami pogrnili posebne z resami obrobene preproge, na katerih so klečali, dvigali pobožno roke k ustom in si jih poljubljali.

Tudi pri Grkih naletimo na poljubljanje rok. Kadarkoli je smatral Grk za potrebno, pobotati se z razjarjenim bogom ali pa si izprositi od njega posebno uslugo, je označil svojo molitev s poljubljanjem lastne roke. Od Grkov so prevzeli to navado tudi stari Rimljani. V prvih časih rimske republike so samo sužnji poljubljali roke. Rimljani sami so si izkazovali spoštovanje in prijateljstvo le z objemom. Toda prišli so časi, ko so smatrali v Rimu vsakogar, kdor je šel v Rimu mimo kipa tega ali onega boga, ne da bi mu poljubil roko, za javnega grešnika. Pozneje so bile določene celo stroge kazni za to bogokletno preziranje kipov rimskih bogov.

Med vladarji v srednjem veku je bilo poljubljanje rok že važen izraz spoštovanja. Preden je podložnik smel vladarju poljubiti roko, je moral poklekati predenj ali pa poljubiti mu rob plašča. S krščanstvom je prešla ta navada tudi na škofo, v dokaz njihove svetosti in dostojanstva. Zanimivo je, da je naletel na obred poljubljanja rok že Ferdinand Kortež, ki je prišel leta 1510 na svojih voznih na ameriška tla. Ondotni poglavarji domačinov so ga pozdravili tako, da so se prsti dotikali zemlje, potem so jih pa dolgo poljubljali.

Na tem običaju je pozneje delal čas, čeprav vidimo, da je bil prvotni pomen poljubljanja narodno večji, kakor je zdaj. Ljudje so počasi prikrili tla običaj po svoje. Zdaj je poljubljanje rok brezpomembna navada, ki jo pametni ljudje čedalje bolj odklanjajo.

ŠKRAT

Star samec priteče na jo: "Gospodje, gospodje, mi je ukradel denarnico. Komisar: "Kakšna pa la?" Samec: "No, vitka in lasa..."

"Čuješ možek," zaklikne voljno gospa Klobuštrina ji močnejši polovici, "svoje slivovke je prazna. Kaj sva zmenila, da to steno prihraniva za primer, če kdo bolan?"

"Bil sem bolan, draga, odvrne gospod Klobuštrina te nisem hotel po nepotrebnosti vznemirjati..."

Gost zapusti hotel in vratarju v rogu za napitje dolar: "Pa pijte na moje vaje!"

Vratar se smehljaje gospod! Toda kolikor se njam, ste mi lani dali dolarjev."

"Res je," odvrne gost letos je moje zdravje trdnjše..."

A: "Ali si prebral knjigo ko postanem odločen?" B: "Seveda."

A: "Upam, da z uspehom." B: "Ze, ze, toda moja je že prej tudi prebrala."

Društveni kolo

OCTOBER

3. oktobra, nedelja. — odsek Slovenskega doma, ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

10. oktobra, nedelja. — odsek SDD, ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

17. oktobra, nedelja. — odsek SDD ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

24. oktobra, nedelja. — ditev s programom podružnica št. 35, JPO Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. ob 3. uri pop.

30. oktobra, sobota. — Appliance — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

NOVEMBER

14. novembra, nedelja. — št. 53 SNPJ — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

21. novembra, nedelja. — dinski zbor S. D. D. cert in ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

28. novembra, nedelja. — Oreški — koncert Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

DECEMBER

5. decembra, nedelja. — ženi bratje, št. 26 SNPJ — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

25. decembra, sobota. — listični klub št. 49 — mu na Waterloo Rd.

31. decembra, petek. — Silvestrov ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Help Sponsor a Fighting DESTROYER!

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

(Nadaljevanje)

"Vi mislite, da sem jo jaz?" je vprašala.

"Mi vemo!" je dejal trdo otrožnik.

"Tako," je viknila Anica, "vi veste!" Orožnik je videl, da se opoteka, in jo je podprl.

"Jaz vas moram odpeljati," se je opravičeval.

Anica se je vzravala.

"Odpeljite me, pa jaz sem nedolžna!" je rekla. Nekaj hipov pozneje je šla z orožnikom po bregu dol in ni pogledala ne na levo, ne na desno. Nekak prezirljiv smeh ji je ležal na licu in hitela je, da jo je orožnik komaj dohajal...

32. Pred poroto.

Ali so bile vse to samo sanje, ali pa je bila bridka resnica? Anica je dvignila glavo in se ozrla. Motna svetloba je prihajala skozi zamreženo okno v celico, v kateri je sedela. Nekje zunaj je zamolklo grmelo, in Anica je slišala od neke glasnega padanja rosnih kapelj. Stopila je k oknu. Neznano dvorišče se ji je pojavilo pred očmi.

Torej je res, torej je vendar res! Ona je v zaporu. Osumljena je, da je zavedala svojih tašči.

In Anica se je stresla pri misli na prizor, ki ga je bila doživela. Kdo jo je rešil iz rok umirajočih? Z drhtečimi prsti se je dotipala vratu. Silno se je vznemirila, strah jo je obšel, ko je bila tako sama v sobi.

"Marjanica, kje si?" je zaklicala. Kmalu nato so se vrata od zunaj odprla, in postaran mož je stopil v celico:

"Ali kaj želite? Da!" In stegnil je roko, da sprejme denar in da prinese jetnici, kar bi želela.

"Marjanico mi pripeljite, strah me je!"

Starec je prikimal z glavo; Anica je čutila, da je ni umel.

"Kaj bo z menoj?" je vprašala.

Starec se je nasmehnil, razumel je, da nima denarja. Tudi to se mu je pripetilo in še večkrat. O, najrazličnejše vrste ljudi so sedeli že tu, in z vsemi ni delal enako. Zanj niso bili ne zločinci, ne nedolžni, bili so samo začasni prebivalci teh celic. Prišli so in odšli. Nazaj sem se niso vračali. On je bil njihov paznik in njihov sluga. Prinašal jim je jedi in pijače, če so jo plačali, če je niso, so morali pač zadovoljiti z ono, ki jo kuha zavod. In da ni najboljša, je vedel starec, in zato je

navadno stegnil roko, da sprejme denar.

Anica je sedla na posteljo, mislila je, da paznik ne sme govoriti. In starec se je oddaljil. Sama vase pogreznjena je sedela Anica dolgo. Ko se je bilo zvečerilo, je legla. Bila je trudna, trudna. Prišel je bil oni paznik in ji prinesel večerje. Ni se je dotaknila. Tako je ležala v noči bedna in brez spanca. Nikoli daljše noči. Prihodnje jutro je zavžila nekaj. Kmalu nato je prišlo po njo par paznikov in odvedla sta jo nekam v spodnje prostore.

Velela sta ji stopiti k pisalni mizi, za katero je sedel mlad, rdečeličen gospod s prijaznim pogledom in zlatimi naočniki. Nehote mu je Anica zaupala. Prijeten ji je bil. Plašilo jo je le ono nemirno podrtavanje njegovih obrvi, ko jo je gledal in položil pred se belo polo papirja.

Potem se je začelo izpraševanje, da je li ona ta in ta, liko je stara in tisoč malih reči.

"Ali pa veste, zakaj ste tu?" je vprašal hipoma sodnik.

Prikimala je z glavo in rekla: "Vi mislite, da sem zastrupila taščo."

"Vi torej trdite, da je niste!"

"Trdim!" Jok jo je posilil.

"Gospod sodnik," je govorila ihto, "kako morete kaj takega misliti o men. Vprašajte Marjanico, vprašajte kogar hočete."

"Ali morete dokazati, da niste bili v oni sobi? Saj razumete? Vprašam, kdaj ste bili zadnjič v taščin sobi?"

"Ko je umirala," je odvrnila Anica.

"Da, da, toda mislim, ali prej niste bili, tisti večer prej, tisti dan prej?"

"Ne!" je dejala Anica krepko.

"Tako! Vi niste bili!" je dejal ko za se sodnik.

In tako je šlo dalje, da li ni bila Anica jezna na Katro, da li ni Katra večkrat postopala z njo grdo, kakšne misli da je imela Anica o Katri. Kako, da je tožila za razveljavljanje oporoke, kdaj se je vrnila domov, s kom da je potem govorila, kaj da je delala.

Tedaj se je Anica nemirno premaknila. Videla je sodniku nemirno podrtavati obrvi in šele po parkratnem opominu, naj pripoveduje, je vzklila:

"Gospod sodnik. Nikdar se ne bo več zgodilo, pila sem!"

A Different War

NAZI BLITZ WAR is waged without any regard for the welfare of civilians. But in Sicily the family shown in this picture finds the United Nations fight a different kind of war. From the British officer in the local Company Office they get advice on food and housing.

Kit živi do 300 let, muha enodnevnica pa le nekaj dni

V navadi je, da določamo starost po številu doseženih let. Vendar število let ni zmeraj odločujoče. Tridesetletni mož utegne biti starček, a kak petdesetletnik je ko mladenič duševno in telesno čil. Šestdeset let tihega, čeprav skrbi polnega življenja ni isto kakor šestdeset let nemirnega življenja.

Pri živalih ni dosti drugače. Obzaluje psa, ki doživi samo 15 let življenja, ne pomislimo, da je nemara po svoje v tej kratki dobi doživel prav toliko ali še več kakor tisti jastreb iz živalskega vrta v Schoenbrunnu, ki je bil 113 let v ujetništvu in se je leta 1824 poslovil od tega sveta.

Človeška radovednost si rada zastavlja vprašanje, koliko let morejo doseči živali. Poleg 300 let ki jih pripisujejo kitu, je 40 let povodnega konja ali nosoroga zelo majhna številka. Odkod ta veličanska razlika pri živa-

lih, ki vendar niso toliko različne druga od druge?

Za nekatere živali sploh ne vemo natančno kakšno starost lahko dosežejo v svobodi, temveč poznamo le starost, ki jo dosežejo v ujetništvu.

Zveri živijo v ujetništvu pod povsem drugačnimi pogoji, kakor pa na prostem, kjer se bi je boj za življenje in smrt.

Tako se opice v kletkah malokdaj postarajo, marveč poginejo po večini že v svojih najlepših letih. Gorila doseže v ujetništvu sedem let, šimpanz in orangutan 10 let, a pavijan 18 let. Neka kapucinska opica pa je dosegla starost 41 let.

Zelo različno starost dožive ribe. Jastog postane star povprečno le štiri leta, jegulja pa devet let. Krap doseže 150 let, ščuka 100 let, postrv pa 50 let.

Ta zadeva je še bolj pisana pri pticah. O jastrebu, ki je prebil 118 let v ujetništvu, smo že govorili. A v istem živalskem

Naši fantje — možje, sinovi in bratje, ki se nahajajo pod orožjem, tvegajo svoja lastna življenja za ohranitev demokracije! Ker se oni ne borijo samo za svojo lastno korist, pač pa tudi za nas, ki se nahajamo doma, ni nič več kot prav, da jim nudimo vso pomoč, da bo zmaga preje izvojevana, in da se bodo ti fantje in možje kmalu vrnili na svoje domove. Baš sedaj je v teku tretja kampanja za vojno posojilo. Kdor dela bi moral skrbeti za to, da si nabavi čim več vojnih bondov. To ni le prihranek za vsakogar, ki jih kupi, pač pa z vsakim bondom se omogoči nakup streliva in drugega vojnega materiala, s katerim si bodo naši fantje branili svojega življenja. Vaše geslo naj bo: K zmagi z nakupom Vojnih bondov!

vrta je živel 120letni orol. Sova doživi nekako 30 let.

Vendar je znan primer uharice, ki je stela 70 let. Glede na papirje je dognano, da je v Florenci živela neka papiga 120 let.

Ptiči-pevci, kakor škrljanček, slavček, kos in čizek dosežejo le 20 let starosti, a kanarčki in vrabci ne dosti več. Isto velja za golobe in kokoši, a grlice žive baje še enkrat toliko let.

Noj ne doseže več ko 20 let, a kukavica postane stara do 50 let. Galeb in pelikan živita nekaj let manj in štoriklja se že s

30 leti odpravi s tega sveta. Če postane labod star 70 let, se človek ne začudi, toda če doživi gos 80 let, se mu zdi neverjetno.

Slon doživi 100 let, a konj 25 let. Skromna je srna, ki po večini ne dočaka več ko 10 let, a jelen le pet let.

Domače živali kakor pes, mačka in koza, dosežejo navadno nekaj večjo starost kakor jeleni. Zveri v ujetništvu pa utegnejo doseči visoko starost. Lev dočaka 65 let, kar se mu v svobodi brez dvoma ne posreči.

Volk in severni medved dosežeta 30 in lisica 15 let.

Kako pa je s to zadevo pri žuželkah? O neki mravlji vedo povedati, da je dočkala 15 let starosti. Čebela matica pa doživi samo tri do štiri leta. Navadna muha preživi komaj polletje. Največja je razlika med Metuzalemom med živalmi kitom z njegovimi 300 leti in pa muho enodnevnico, ki sicer kot ličinka živi nekaj let v vodi, a ko se dvakrat prelevi, gleda sonce le nekaj dni, nato pa pogine.

Soon now the well-known New York publishers, Harpers, will release a book which before the end of 1943 will be read by hundreds of thousands of people all over the U. S., including many important Washington officials, especially those who are working out military, relief and political plans for Yugoslavia and the Balkans. The book is expected to be published also in London and in translations in Russia, Mexico and Brazil. But—

"My Native Land"

By Louis Adamic

will be of special interest to Slovenians and other Yugoslav Americans, because it is about their and their parents' native land—Slovenia—Yugoslavia—the scene for over two years now of the most amazing warfare which is at once resistance against Axis occupation, civil war, revolution and counter-revolution, and a hint of what is going to happen in the rest of Europe and probably in other parts of the world.

In "My Native Land," Louis Adamic tells of the full exciting story of the South-Slavic lands and peoples from the seventh century to the present.

§ Why did the "Old Slavs" leave Russia and settle in the Balkans and in Central Europe? And do their descendants now want to go "back home" to Russia?

§ Why are Slovenians Slovenians? How did it happen that Croats became Croats? And that Serbians became Serbians? Croats and Slovenians are Catholics and write latinica, while Serbians are pravoslavni and write cirilica. Why?

§ Did Primož Trubar save the Slovenians as a nation? Why and how did the "Yugoslav idea" start in Croatia? How did Napoleon, Jernej Kopitar, Vuk Karadžić, Bishop Strossmayer, Ivan Cankar, Peter Radic, King Peter I, Svetozar Pribičević, Anton Korošec and Yugoslav immigrants in America contribute to the development of the "Yugoslav idea"?

§ What went on in London and on Corfu during 1916-18? What sort of man was Nikola Pašić? Why did he and Sforza become close friends? What sort of man is Sforza? Why were Primorsko and Istria sold out to Italy?

§ Was Yugoslavia created too hastily in 1918? Whose fault was that? What were some of the other mistakes committed in Belgrade, Zagreb and Ljubljana? Did King Alexander order Peter Radic killed? Why did he exile Pribičević? Why did Korošec serve Alexander and Prince Paul during the dictatorship?

§ Who killed King Alexander and why? Why did he appoint Prince Paul as chief regent? Why did Paul sell out Yugoslavia to Hitler and Mussolini? What about Milan Stojadinović, Milan Nedić, Ante Pavelić, Miha Krek, Franc Snoj, Marko Natlačen?

§ What really happened in Yugoslavia in March and April 1941? Why was the Yugoslav army unable to resist Hitler even for a few days? Who betrayed whom?

These are some of the questions answered in "My Native Land," Louis Adamic's eleventh and most substantial book. It deals with Slovenia, with Yugoslavia, but also with the whole European problem as it concerns us as Americans whether we were born in Yugoslavia or not.

THESE ARE 530 PAGES OF SMOOTH, EXCITING READING; 7 MAPS AND OVER 60 PICTURES, INCLUDING DRAWINGS OR PHOTOGRAPHS OF LJUBLJANA, TRIGLAV, BOHINJ; OF PRIMOŽ TRUBAR, ANTON KOROŠEC, IVAN CANKAR, OTON ZUPANČIČ, AND LAMBERT EHRlich LYING DEAD IN FRONT OF HIS CHURCH WHERE THE PARTISANS KILLED HIM...

Due to paper shortage, only a limited number of copies of "My Native Land" are being printed immediately, while the demand for the book is bound to be great. If you want one or more copies, order them AT ONCE to insure getting them. Go to your local bookseller, tell him how many you want, and ask him to reserve them for you and to notify you when they arrive.

Use the order blank below and you will receive copies autographed by Louis Adamic. Order for your friends, for your lodge or club, as many copies as you wish; only order as soon as possible.

Price \$3.50 a copy

Order Today!

ORDER BLANK FOR AUTOGRAPHED COPIES

LOUIS ADAMIC,
MILFORD, NEW JERSEY

Please send me.....copies of "My Native Land" at \$3.50 each. I enclose check or money order for \$..... My address (write clearly):

Send gift copies of "My Native Land" to the boys in the Army and Navy. If you can buy several copies, present them to your local public, college and high-school libraries and to prominent people in your city or neighborhood—to editors and radio commentators, to clergymen, teachers and club officials—to everybody who ought to know about Slovenia and Yugoslavia.

HOW YOUR SALVAGE HELPS HIM

1 SCRAP METAL
STEEL HELMET CONTAINS APPROXIMATELY SAME AMOUNT OF METAL AS A SPENT IRON KETTLE

2 WASTE RUBBER
RUBBER IS USED FOR PADDING OF STEEL HELMET AND ALSO GAS MASK

3 STRING
IT HELPS TO MAKE MATERIALS FOR WEAVING

4 WOOLLEN RAGS
CAN BE REWOVEN INTO UNIFORMS

5 MORE SCRAP METAL
BAYONET WEIGHS APPROXIMATELY THE SAME AS A SAUCEPAN

6 SCRAP METAL AGAIN!
RIFLE INCLUDES AS MUCH METAL AS A FLAT IRON AND THREE TINS

7 WASTE PAPER
ONE OLD ENVELOPE COME TAINS ENOUGH PAPER TO MAKE 30 CARTRIDGE WADS

8 BONES
PROVIDE GLYCERINE FOR CARTRIDGE FIRING CHARGE

HOUSEWIVES IN BRITAIN heard every bit of "rubbish" around the house. This British Government poster shows them how every scrap of salvage helps the boys on the battlefronts.

PUSTOLOVŠČINE

DOBREGA VOJAKA

ŠVEJKA

V SVETOVNI VOJNI

JAROSLAV HAŠEK

(Nadaljevanje)

"Švejk, pojdi pogledat, koga prinaša vrag," je velel Lukaš. "Morda je ordonanc, da naj pobegnemo."

Švejk se je kmalu vrnil z dvema vojakoma, ki sta prinašala na brbtih veliki in težki vreči.

"Provanit? Sir, konserve, špeh?" jima je prihitel naproti nadporočnik.

"Pokorno javljam, gospod obrlatjant, da ne veva, kaj je," je odgovoril eden došlecev; "a tu je pisanje od gospoda obrsta Schroderja. Naročeno je nama, da morava to oddati za vsako ceno in imava za to obljubljeno srebrno medaljo in teden dopusta."

Nadporočnik je urno segel po listu in ga preletel z očmi: "Vesbino vrec je nemudoma razdeliti moštvo s poveljem, naj jo smotno uporablja. Oberst Schroder."

"Herrgott, kaj naj bo to?" je zaklel Lukaš in otipaval vreči. "Ročne granate? Municija? Svetlobne rakete?" in ukazal je Švejk, naj vreči odpre.

Motovozi so padli pod ostrim nožem, in Švejkova roka se je potopila v notranjost vreče. Potem pa je izsula snope svilene papirja.

"Ježešmarija!" je vzkliknil Švek, "pošiljajo nam rjav, bel, rožnat in moder papir. Odkar živim, še nisem videl tako krasnega — klobetpapirja! In tu — na vsakem oglu — napis: 'Snažnost je pol zdravja. Zdjaj bo pa užitek, hoditi na latrino! Fantje bodo hoteli poslej kar ves dan sedeti na petah! Saj papir je tako fin kakor gosji puh in ne bo čisto nič praskal.'"

"Tiho, Švejk!" je siknil nadporočnik, a vojakoma je dejal pobit: "Povejta gospodu obrstu, da že tri dni nimamo ničesar jesti, da nam pohaja municija, a da po telefonu ne morem poročati nič več. Klobetpapirja pa vojaki, dokler sovražnik ne preneha streljati, sploh ne potrebujejo."

Vojaka sta se okrenila, da odideta, Švejk pa je še popolnil nadporočnikovo naročilo:

"Zdjaj sta videla fanta, kako nas pere Rus. Povejte torej gospodu obrstu, da od strahu sploh nihče več ne hodi na latrino, sicer, pa smo že tako izstradani, da..."

"Kuš, Švejk!" je zakričal Lukaš in odšel ven, kjer je strelba ponehala. Švejk pa si je nanosil k steni pisanih snopov papirja ter je legel nanje: "Škoda, da nam niso poslali rajši konfetija in serpentini!"

Ob devetih je ogenj prestal, in Rusi so poslali parlamenterja za premirje, da bo mogoče pobrati ranjence in pokopati mrtvece. Bilo jih ni malo in ležali so par korakov od avstrijskih žic. Ko so bile formalnosti opravljene, je odredil Lukaš, naj gre oddelek pomagat Rusom kopati grobe.

Iz vasi je prišla kuhinja, došel je tren s kruhom in drugo "fasungo," zakopi so oživel, vojaki so začeli pušiti, a drug oddelek je popravil, kar je poškodovalo bombardiranje. Nasitjeni in zadovoljni vojaki so lezli iz okopov ter gledali, kako grobarji in sanitetci nosijo ranjence v ozadje in mrtvece h grobom na kup, slačiči jih do nagega. In nad svojimi zakopi so se pojavili tudi Rusi ter zrlji prav tako z grozo na delo vojne...

Bataljon je ostal v zakopih in pusto življenje se je vlečlo dan za dnem dalje. Nesnage, uši in

garij je bilo vedno več; mrčes se je v prepotenem in nepremenenem perilu množil, a vojna proti njemu z očmi in nohti palcev ni pomagala več. Prsti so po sivih košulj in spodnjih hlačah bili od rana do večera, a naslednjega dne se je lov začel ponovno; niti Lukaša ni izolacija obranila mrčesa. Enkrat je Švejk opazil, kako si zjutraj nadporočnik sega pod pazduho in stresa uši v travo.

"Pokorno prosim," je začel vljudno, "ali imate vi, gospod obrlatjant, tudi uši? Jaz bi vas, pokorno prosim, namazal z žavbo iz živega srebra. Imam jo veliko skatlo. Uši bi potem sicer še imele, a vsaj ne žrle bi vas več."

Lukaš je ponudbo hvaležno sprejel in se podredil kočljivi proceduri pod Švejkoviimi dlani. Ko je končno oblekel košuljo,

ljo, je šel h kovčegu, ga odprl in vzel iz njega bronasto medaljo: "Tu jo imaš, Švejk, in nosi jo. Predlagam te naknadno. Medalja je za hrabrost in za to, da svojega častnika v nevarnosti nisi pustil samega."

"Saj ste pa tudi bili v nevarnosti, gospod obrlatjant," se je zasmejal Švejk. "Se nekaj dni, pa bi vas bile uši požrle. Pokorno javljam, da grem zdaj v gozd po drva."

Rusi so zopet ustrelili sem ter tja; bilo je že na večer, a Švejk se z drva ni vrnil. Še nikoli ni bil tako dolgo proč, zato je nadporočnik poslal Balouna, naj ga gre iskat po skroviščih.

In čez dolgo časa se je Baloun vrnil prepaden in objokan, vodeč s seboj tujega vojaka. Postavil ga je pred nadporočnika in zaihtel:

"Tak je tudi Švejk že pred božjo sodbo. V gozdu so ga ubili."

"Švejk? Kdo je ubil Švejka?" je zakričal Lukaš na Balouna.

Baloun je solzeč se pokazal na vojaka, a ta je podal nadporočniku rumeno pločevinasto puščico in rekel:

"Pokorno javljam, tukaj je legitimacijska-kapsel moža, ki

so ga naši fantje našli v gozdu ubitega. Od vaše kompanije je, gospod obrlatjant. Naš gospod latjant prosí, če bi poslali koga, da ga pogleda in če bi ga morda hoteli kameradi sami pokopati..."

Nadporočnik je odprl puščico; brez dvoma, legitimacija je bila Švejkova, Lukaš pa je postal mrzel od glave do pet. "Kje pa je? Ali ste ga prinesli?" je s težavo iztisnil iz sebe.

"Ne, pokorno javljam; je še v gozdu. V glavo ga je zadela hiltza od šrapnela."

Lukaš je tekel sam za vojakom, medtem ko je Baloun naklical in pozival tovariše, naj gredo kopat grob. Nato se je spustil ž njimi za nadporočnikom.

Na kraju gozda na bregu je ležal ubiti vojak; bil je le v hlačah, a nad njim na grmu je visela bluza, na kateri so se svetile tri medalje; noge so bile bose, škornji so stali nekoliko proč. Glava mrtveca je bila popolnoma zmečkana, možgani in kri sta pobrizgnila vse naokoli; Lukaš je pregledal blužo, o kateri ni bilo spora, da je bila Švejkova. Snel je medalje in rekel vojakom zamolklo:

"Izkoplajte mu grob tamle pod hrastom!" in naglo je od-

šel. Grlo se mu je stiskalo, v oči so mu silile solze in ponavljal si je:

"Tudi Švejk! Ubožec Švejk!" in zadelo se mu je, da je zdaj na vrsti on.

Baloun se je vrnil od groba zelo pozno in se je opotekal kakor bolan; ogrel je nadporočniku večerjo, sedel pod svečko in vzel v roke molitvenik:

"Mi smo mu, temu zlatemu tovarišu, zasadili na grob velik brezov križ; ali revček spi v neblagoslovljeni zemlji kakor živina božja."

Za delavce

Strojni operatorji

za

DRILL PRESS

GISHOLT

PUNCH PRESS

SCREW MACHINE

MILLING MACHINE

WARNER SWASEY 2 A

LO SWING LATHE

ENGINE LATHE

Plača od ure poleg overtime

THE CLEVELAND TRACTOR CO.

19300 Euclid Ave.

Mali oglasi

V najem

se odda stanovanje s 3 sobami in kopalnico; spodaj. Prednost imajo odrasle osebe. Najemnine \$18. Nahaja se na E. 162 St. Pokličite pred 4.30 uro: IVanhoe 2200 in vprašajte za Mrs. Novince.

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Pridite in ogledajte si
našo zalogo novih spomladanskih zastorov in "draperies."
PARKWOOD HOME FURNISHINGS
7110 St. Clair Ave.
Odprto ob večerih

Zakrajsek Funeral Home, Inc.,

6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 E. 61 St.
6122 St. Clair Ave.
HE 2730

Za delavce

DRŽAVLJANSTVA SE NE ZAHTEVA

Ženske za snaženje

3.30 zjutraj do poldne
Dobra plača

Zavijači

(Wrappers)

s dobrimi povojnimi prilikami

Nobenega nedeljskega dela

Ugodne delovne razmere
Zglasite se na 8. nadstropju

EMPLOYMENT OFFICE

HALLE BROS.

MOŠKI

Mnogo del odprtih

Ne zahtevajo pred-
znanja

Lepa prilika, da služite dober denar, dočim se učite koristnega dela.

Visoka plača od ure

z avtomatičnim zvišanjem po
4 tednih

Dosti overtime

POTREBUJEMO TUDI

mizarje

Pomagače pri kleju.

pomagače pri formiranju

**Willard Storage
Battery Co.**

246 E. 131 St.
(blizu St. Clair)

MOŠKE IN ŽENSKKE

se potrebuje za

splošna tovarniška
dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZAČETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva in prestatni zdravniško preiskavo.

Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

**National Carbon
Co., Inc.**

Mali oglasi

UČITE SE

**SLOVENŠČINE
ANGLEŠČINE**

s pomočjo Dr. Kernove knjige
Angleško-slovensko berilo

English-Slovene

Reader

Cena \$2.00

Ako je treba vašo streho nanovo pokriti ali pa vaš fornec popraviti, pokličite nas. Vršimo tudi kleparska dela. — Proračun damo brezplačno.

Universal Roofing Service
1515 St. Clair Ave.
CH. 8376—8377
Ob večerih: ME. 4767

Za delavce

ŽENSKKE

Strojne operatorice

in

učenke

za

DRILL PRESS

GISHOLT

PUNCH PRESS

SCREW MACHINE

MILLING MACHINE

WARNER SWASEY 2 A

LO SWING LATHE

ENGINE LATHE

Plača od ure poleg "overtime"

**THE CLEVELAND
TRACTOR CO.**

19300 Euclid Ave.

SNAŽILKE

za našo novo moderno
CAFETERIA KUHINJO

Visoka plača od ure in bonus

Damo uniformo in obede

**Thompson Aircraft
Products Company**

23555 Euclid Ave.

**ALI HOCETE
DELO PO VOJNI
TAKO KOT SEDAJ?**

Dobite ga pri
HOTEL STATLER

Mi bomo izurili neizkušene moške
slednja dela:

BUSMEN
OPERATORJE DVIGAL
HISNIKE

KUHINJSKO POMOČ
SNAŽILKE VHODNIKOV
POMOČNIKE V PRALNICI

Za ženske imamo:
KUHINJSKO DELO
in
ZA SNAŽENJE

Zglasite se v ozadju Hotela E. 12 St.
Employees Entrance, med 9. do 5. pop.

TOVARNISKO DELO
100% obrambna tovarna

Izkušnja ni potrebna
Plača na uro, poleg "overtime"

Zahteva se "Availability
Statement"

The Draper Mfg. Co.

E. 91 St. in Crane
1 blok južno od Union Ave.

ŽENSKKE

MOŠKI

za

važno industrijo

Splošna tovarniška dela

Sihti se menjajo; nič ob
nedeljah.

Plača od ure

Državljanstvo ni potrebno
Arcrods Corp.

4437 E. 49

MI-8790

Južno od Harvard Ave.

Zglasite v delovnik
10. dop. do 5. pop.

TEŽAKI

STROJNI OPERATORJI
DECKI PREKO 16 LET

MORATE BITI DRŽAVLJANI

**Chicago Pneumatic
Tool Co.**

1241 E. 49 St.

**Walt Sauer a Fighting
DESTROYER!**

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.

SAMO EN DAN--V ČETRTEK

Razprodaja koncem meseca

V NAŠIH ODDELKIH OBLAČIL NA TRETJEM NADSTROPJU

Suknje, suits, obleke, športna oblačila za deklice, dekleta,
mlade ženske, in starejše žene

PO ZNIŽANJU od 1/4 do 1/2

Budget obleke

63 OBLEK, preje 8.95 do 10.95. Črno rayon
blago. Mere za dekleta in žene 4.85

101 OBLEKA, preje 8.95 do 12.95. Praznično
rayon crepe blago; rayon obleke suit vrste;
različne mere 6.88

Junior obleke

50 OBLEK, preje 8.95. Rayon faille, rayon
crepe; svetle in temne barve; 9 to 15 6.85

29 OBLEK, preje 10.95 in 12.95. Rayon crepe
in pastel volneno blago; 9 do 15 8.85

33 OBLEK, preje 12.95 do \$15. Praznično
rayon crepe blago za popoldansko ali večer-
no nošo; 9 to 15 9.85

Suknje, Suits

18 SUKENJ, preje 17.95. Vse-volneni navy
Chesterfields in reifers. Mere 10, 14, 18 \$5

10 JUNIOR SUITS, preje \$25. Klasični in
lahki stili; junior mere 9 in 11 \$10

Dekliške obleke

50 OBLEK, preje 10.95 do 12.95. Volneno-
crepe-rayon blago; rayon crepe, črne in
druge barve; 12 do 20 7.85

40 OBLEK, preje 17.95 do 19.95. Corduroy
suits, volneno, rayon crepe blago; črne in
druge barve. 12 do 20 15.85

Športna oblačila

46 POLETNIH KRIL, BLUZ, preje 3.50 in
4.50. Rayon crepes, cottons 1.39

26 PLAY TOGS, preje 4.50. Play suits, po-
sebnl pinafores 1.99

89 SHORTS, SLACKS, preje 2.25 in 3.50.
Bombažno gabardine blago; različne mere
100 BLUZ, preje 3.50 do 4.50. 1.39

Bele in pastel barve; tailored
in frilly; premetane 2.69 do 3.69

79 "PLAY" OBLEK, preje 4.50 do \$5. Raz-
lične mere; izbira stilov 1.99

30 OBLEK, preje 3.85. Krojaški tip i in poletni
stili. Različne mere 2.85

Ženske obleke

15 OBLEK, preje 10.95 do \$15. Rayon crepes
in pastel barve 5.85

7 OBLEK, preje 12.95 do 19.95. Temno rayon
tenko blago; regularne in polovične mere 7.85

60 OBLEK, preje 12.95. Rayon crepes, rayon
gabardines. Stili v enem in dveh komadih 8.85

18 OBLEK, preje \$15. Rayon tenko blago;
stili enega ali dveh komadov. Rayon crepe
blago v jesenskih barvah 11.85

30 OBLEK, preje 17.95. Rayon sheers, stili
enega ali dveh komadov; svetle in temne
barve 12.85

10 OBLEK, preje 19.95. Temno rayon sheer
blago, praznični stili; regularne mere 14.85

18 OBLEK, preje 22.95 do \$25. Temno rayon
sheer blago, za dnevno ali večerno nošo 16.85

5 OBLEK, preje 29.95 do 39.95. Temno rayon
sheer blago v odličnih stilih 21.85

Vsakovrstne
bluze

Preje 2.50 do 3.95

1.99 in 2.99

Različne mere in barve, svilene,
rayon dot crepe, navadne barve,
rayon bluze. Dolgi in kratki ro-
kavi.

PRITLICE

Spun Rayon
Pajamas

Preje \$5

3.95

Le 150 komadov v zalogi; dobro
ukrojene, checked spun- rayon;
izvrstne kakovosti in prave mere.
32 do 40.

PRITLICE

Costume
Jewelry

Preje \$1

49c

Po 1/2 ceni za razprodajo. Zapon-
ke, ovratnice iz kovine, plastike,
v različnih stilih.